

ملا نصر الدين

ادچوچی ایل ۶ №6. قمنی ۱۲ فیک МОЛЛА НАСРЕДИНЪ

تازة اصول ايلة آچیلان تربیه خانه لریمز .

آبونا دفتر مز اچیلدی

تازه ایل ایجون ملا نصرالدینه ابونه دفتری آچیلدی
 قافقازده و ۱۲ آیلدی . (۵۲ نسخه) - ۵ منات
 روسیهده : ۹ آیلدی . (۳۹ نسخه) - ۴ منات
 ۶ آیلدی . (۲۶ نسخه) - ۳ منات
 ۳ آیلدی . (۱۳ نسخه) - ۱ منات ۶۰ فلک
 واجبی مملکتده ۱۲ آیلدی ۶ منات، ۶ آیلدی - ۴ منات

مجموعه نك ادبى:

«ملا نصرالدين» ادارهسى
 РЕДАКЦИЯ ЖУРНАЛА
 „Молла Насреддинъ“
 Г. ТИФЛИСЪ.

آچيق تورك ديلنده يازيلميان مکتوب و مقاله
 قبول اولونماز.

۲۰ محرم الحرام ۱۳۲۶

هر هفته نشر اولونور

۱۰ فيورال ۱۹۰۸

م ر ت

واجب و لازمی بر مسئله وار که اوگما هیج دقت ایله بیریک و قولاق آمیریق، دیوریک: «ح» نجه اولاجاق اولسونه سوزیم بوراده درک بو آخر وقتلرده بزمیتشمش قیزلایمزه نهر نایلمیر، و بر نجه ایل گوزلیورلر - آخسوده ه، کس راست گلیر - گیدیرلر، اما جوخده قابیر ایوده و اوزینه لایق اوغلان تابا یلمیر که کینسون.

(دولتی قوجا کئی لک کیفی دی ها!)

بونگ سبی نهدر؟ نه قیزلایمزه جوخالوب و ایوله ن جوانلاریمزه آزالوب؟

بونگ سبی بودر که اوغلانلاریمزه گیدوب یوروپا درسی اوخویورلار و یوروپا تریه سی آلیرلار. بونلارلرکه بر پارسی درسی قورتاروب وطنه قایدوب کلنده اوز یانلاری جه روس، یهودی یاغیر بر ملت لک قیزلاریندان برینی سه چوب گنوریرلر و کاین کس دیروب اوزلر نه عورت ایبورلر.

جوانلاریمزلرکه بر پارسی قایدوب گلیر وطنه که بوراده اوز سلیقه سنه موافق بر مسلمان قیزی تاپوب آلسون. اما گزیر، دولابیر، خیرلشیر و آخرده گورور که درس اوخومش و تریه تاپمش مسلمان قیزی یوخدر. بر نجه ایلده گوزلیور گوزلیور و لاپ آخرده یابوده گیدیر بر روس قیزی یا یهودی قیزی تاپیر، یاده که «جهنمه گورا»

دیوب گیدیر بر مسلمان قیزی آلیر. لی، قیزی آلوب گنوریر ایوه و اوز اوزینه دیور که «بلکه بر طور اوتوشه».

برگون سحر تیزدن عورت برندن دورور اینتور گینسون گینسون آناسی گله. کئی سوروشور که «نه یه گیدیرسه؟» عورت جواب ویریر که «بو گیجه بوخی گورمشم، گیدیرم آما دییم، گینسون ملا حاخویردی به کتابه باخدیرسون».

کئی دیور که «ناحق یره زحمت چکوب گیمه، اوانان اوتری که بوخی دان هیج بر شی ییلمک اولماز».

عورتک بوسوزلر خوشینه گلیر و نهریندن کوسور و ایکی گون نهری ایله دانیشمیر.

بر نجه گونده گبچیر. بر گون کئی دقت ایلیوب گورور که عورتی گونوزلر آباغنه جوراب گیمیر و قارداشی نلکه و غیر یاد کئی لرلده یاننده آباخلاری چلاخ دولابیر، اما سوز یوخ اوزینی و باشینی چارقات نان برک برک گیزلیور. نهری دیور که «عابب-دی، آباخلارگا جوراب کئی، عورت جواب ویریر که «سن الله انمزی توکمه، ایوده آدام جوراب گیمز، آدام یاسا گیدنده یا حامامه گیدنده جوراب گیمیر».

بوده کئی نلک آچیغی نه گلیر و بوردا ده کئی ایکی گون عورتندن کوسوب دانیشمیر.

بر نجه گوند، گبچیر. عورت گورور که همیشه آخساملار نهری قباغنه کتاب قویوب

اوخویور، یا برکاغذ گورور یا بر. عورتی کار اوتوروب باشلیور نه نه مکه. بر آز گبچیر، عورتک بوخوسی گلیر، و کئی ده کماندن و کاغذیندن ال چکیمیر. بر آزده گوزلیندن سوگرا عورت حرصلی گبیریر، نهری نلک اوطاغنه و باشلیور بوجور مذمت ایلمک:

«آکئی، سن اولاسان الله، بو کئی یلاری و کاغذلاری تولله جهنمه، آن بو حین لرین و شباطین لرین «مرت مرت» دانیش، خانگا یازیقک کسون، بو نهدی بوخونی اوزی که حارام ایلیورسن که نه ییلم نهاره، بر جانگا یازیقک کسون، بر اوسان، آتی بسو کتاب منای ایجاد ایله نلک ایوی نچلسون».

بو بر لازمی و گنه لازمی مسئلهدر. اگر بو مسئلهنی ایله بو حاتمه قویساق - اوخومش جوانلاریمزلرک هیج بری مسلمان قیزی آلاماز. بورده بر چاره تاپماق لازمدر. ایله بوساعت تاپماق لازمدر. صباحهده قویساق اولماز.

بزه قالسا، بر بوگا ایکی چاره ییلیرک:
 (۱) بونگ بر چاره سی بودر که اوغلانلاریمزه دخی بوندان سوگرا یوروپا تریه سنه قویساق. مثلا، نهرامک، اوردو یادک جوان اوغلانلاری همیشه تبریزده «علم» تحصیل ایلیورلر و وطن لرده قایدوب گلندن سوگرا ایوله تیرلر و عمرلر نلک آخرینه کئی ده خوش نخت یاشیورلار.

یا کرک یله اولا
 (۲) یاده که اوغلانلاریمزه یوروپا درسه

یوسی اوخویاندە ادامک یادینە قافاز
مسلمانلاری دوشور .

تازه خبرلر

قراسناوودسق

حرمدن یر نچه گون ایرملی مسجدک وار یوخ ایکی قرشیقی مسلمانلار اوغورلادبلار. پرستاو گلمشدی مسجدک ک ایسی تحقیق ایله سون، مسجددن چیخاندە گوردی کە مسلمانلار قالمشلا زیندی اوغورلیوبلار. پرستاو ایستەدی حرص سون، جماعت پرستاو دیدی: قاداک آلم حوصلئمە، ییله شیر گچوب گیدەر، و هیچ تعجب ایلمە، اوندان اونری کە تعزیه به گان مسلمانلار هشتاد جوت باشاق اوغورلیوبلار. پرستاو داخی دینمە دی. و بر تازه خسبرده بودر کە مسلمانلار ایستوریدیلر کە بر تعلیم خانە آچسونلار، اما ملایه آلتی بوز منات کهنه بورجلاری وار ایدی، بو ایل آنجاق بورجلارینی ویریدیلر. بر احوالاتده وار، اوده بودر کە سکر ایل بوندان ایرملی فیضی دکاتنه قار توپلی تمیزلین بر آدم وار ایدی، ایندی همان آدم ... (ماجدی وار)

ایروان

شهرک دورت بش ویرستلگنده بر مسلمان کندی وار کە آدینه « توخاخان گول » دیورلر، بگرمی بش ایلدی کە بو کند بنا اولونوب. ایندی به کمی بونلارا بر سوز دین یوخ ایدی. ایندی شهر اداره سی بونلاره خبر ویروب کە دام داشلا رینی بوشلوب چنوب گیتونلر . بو بی چارملر گولوبلر ایروانه و مسلمانلارک باشلارینک صاحب رینک هر برینک یاننه گیدوبلر کە بر کومک ایستە سونلر - هامی سی بونلاره بر بر جواب ویروب کە « به من چه »؟ کندیلر کوجده سرگردان گون وقت بر یهودی بونلاری گوروب آغلاماغی توبوب، غرض، بودد او توشدر.

روسیه تاتارلاری

« اخباره » غازیته سی یازیر کە « قوزنتس » محائده قیز اوغورلوقی آرتوب و بوکاده باعث نادان ملالاردر، چونکە اوغورلانان قیزلارک کابینی کسنده جوخ بول آلیرلار .

گوتورنده قیزلاری زیندی ده قویاق درسه کە هیچ اولماسه یورویا علتندن و تریه سندن باری یاری چیقده اولسه بر آز اوخوسونلار و اورگن سونلر.

بز ییله قانبریق ویله ده دیوریک، بر کس نه جور قایر ایله ده قانسون.

« ملا نصرالدین »

الهیات

ملا سنه یوز دفعه دیدیم من کاوور اوغلی واعظلره ریشخند ایلمه من کاوور اوغلی سقال آقاروب بیل بوکولوب یوخدو کمالون دایم قوجه وقنونده مد بزیکسو خیالون مخلوقه ساتاشبا بالا تلخ ایلمه حالون باشیز قالو بی چاره کشی اهل و عبالون خلقی اوزوه ایلمه دشمن کاوور اوغلی گولون کبی قاضی لره ک مرته خوانه که مغنه که شیخه کبی بلکره خانه مطرب لره جندارلره طاس قورانه ک قرمزی سقاله کبی حاجی قلاته ذاتون نه بیان ذاتدور احسن کاوور اوغلی

بزیلک توکولور عسکوه باخندجه یوزوندن هیچ آنامبرام قالمشم حیرتده سوزوندن شک ایله دوکون پر دوتار آخردە گوزوندن ای باشی بلالی کشی خوف ایله اوزوندن قلبسده چنوب کزمه جوخ این کاوور اوغلی

لاغ لاغ دانشوب زور نالوه یازمه چنکی بورجون نه دورشت اهلی آتوب عاریله ننگی قاضی لری بدست، جماعت لری بلکی سن کیت حمامه سقالوه یاخ کبله رنگی مؤمن لیگون آدابنی اوکرن کاوور اوغلی

ترک ایت ییله سودانی قبول ایله نصیحت ملالره بسدور بو قدر یازمه مذمت اصلی بودر عرض ایله یورم دوکیکله خلوت ملاده حیا، سنده ادب، مننده نه غیرت من سندن و من مندن، اومندن کاوور اوغلی

افسوس بو وقنونده باشون دوشدی ملاله مخلوق سوزون قامادی ایش یندی جداله « کاوور اوغلی »

عشق آباد

میرزا یوسف ییله روایت ایدر کە این زیادک قوشوننی ک ایچنده آنجاق - اونوز آلتی قهر آتاسندان خبری اولان آدم وار ایدی و قوشونک یرده قالانی هامی سی یتر ایدی. و برده عشق آباد گیمنازیاسی ک ۷ مجی قیلاسی ک شاکردی دیو قاتوف ایران حمال. لاری ایله باهم او قدر زنجیر ووردی کە دالینک درسی تمیز سوویولدی و بازرده نه قدر پاروس کاغذی وار ایدی سه بونک دالینسه توپورجک ایله یایشیدر دیلار کە قان کیاسون، اما کسبله دی.

قاخ

بو ایل دیوان طرفندن « آمالو » کندینک جماعته وعده ویریلدی کە دیوان خرچی ایله بر روسی و مسلمان مکتبنا اولوناجاق. بو خبری ایشیدن کمی کندک رئیسی میرزا سلیمان شیخ حاجی علی افندی اوغلی مبدانه چنوب جماعته دیدی: جماعت، بزه مکتب لازم دگل، هر کس اوشاغینی روس درسینه قویسه اوشاقی روس و اوزی کافر اولاجاق. اوشاخلاریمیزک ککوچلرده دو گوشوب ساواشاقلاری روس درسی اوخوماقلارندان یاخشی در، جماعت، قورخک اللهک غضبندن. کندک یکه باناخ رئیسری « عالمک » سوزینه عمل ایلیوب حکومته عریضه ویریدیلر کە « بزه اشغول لازم دگل ».

کوکچلی

« جرافاق » کندنده بر افندی عمله کلوب، گوننه بر دفعه دوشور کندلره کە « منم بر قازا توپوقوم قاجوب » و نه قدر ک کندلرده قازا توپوق قایر آبار بر موسوسلی و افز اللهه ساتیر. بر نچه گسون کبچر گننه دوشور کندلره کە « منم بر ساری توپوقوم قاجوب » و نه قدر ک ساری توپوق گورور، توتور آبار بر ساتیر.

ایکی ایل بوندان تا باق آرا تاریشان زمان ناخته خانه لہر
 ملت بونداری اوز محلہ سنہ تویماری . گنہ الله برکت و بر سوز
 دیار هرہ سی بر یانہ و بو ایکی اینک مفتندہ هیچ بر
 مسلمانارینہ کہ مکوشہ عرضہ دیروب ناخته خانه لری قبول ایله دیار .

12172

بو خبری یازان آند ایچر اقدی نك
کورکنه، اوزون پایاغنه، چکنده کی توفکه.

آغداش

نك کندی آقا عبدالحسین تصنیف خوانك
گوزل نطقارینك خبرنی گونده اداره مزه بر
مکنوب کتوبر بر. حیف که نطقار بر آز
اوزون اولماغه گورده بوراده چاپ ایده
ییلهدیک. انشالله بر کنایچه شکنده هامی سی
یازاریق ومشرطیره انشالله تحفه کوندریک.

اما قاری نك اوغلی ایله سخاوتلی پادشاهك
قرده سی آقا گوزل بو یورودر.

باکو

زابرآت کنده ایراندان بر حکیم گلوب:
هانسی حاجی ناخوش اولور، حکیم دیورکه
کرک بر قیز آاسان. ایندی کنده داخی
بر قیزده قالمبوب.

باکو

امام احسانده مؤمن جو اتلاریمز جماعته
گوزل نطقار سوله دیلر و بونی ده خبر
ویردیله که ایندی باکو ده مسلمانلاردان
اوتری وار بوخ ایکی ملتب وار: بری
سعادت مکنوبی، بری ده ایرانی لارک مکتبی.
و یو ایکی مکتب دن سوایی غیر مکتبلرک
هیچ بری نه مسلمانلار اوشاخلارینی قویا سونلر،
یعنی نه گمنایه لره، نه اثاث مکتبنه،
نده غیر مکتبلره.

ملت

آ ملا دایی! سن لاپ غریبه آدم سن.
آ کشی، قوجه لاند و قارایه باخاند عقل
اولماز دیورلر، دوغری ایمنش. آ کشی!
قوجه نك خاصیتی جوج داینماقدر، اما سن
شورینی چیخارتدیک! سقالیوگ آع وقتنده،
نه دوشوب سن بو جماعتك جاته؟ نه
ویروب سن آلا یلمیرسن؟ کهنه شهره تازه
نلیخ قویماق ایستیورسن؟ هامو اوزینه دوست
قازاماغه چالیشیر، سن دشمن قازایران!
برجه دی کوروم درویش سن؟ سیدسن؟ نه

اولن بانکه زالوق ییچی کورو قویوب تور.
غده ده اوزیک اوز آدیغا کورتور دولا سوگرا
اوستی آچیلدی یه ییلهدیک، سوموی بوغازینگه.
قالدی، جوبچی ناخیرچی قیزی چیخارتدی.
دیهجک: آچیدیم تله سیک ییدیم سوموی
بوغازیمده قالدی سگا نه؟ هله بوده ییله.

لوطی یه بانیلی یه هر نه جفکم سنه نه
اوروسم ارمی یه اهل فرنکم سنه نه
حاجی یه مشهدی یه کربلا یی یه سنه نه
هرنه ویرسن یرم بر آج آیی یه سنه نه
هیوده

الهیات

آی ملا عمو! بر گون با کو ده چاپ
اولونان غازیته لرک برنده «باشادقمز عصره
خطاب» عنوانی بر نجه خط شعر گوزیمه
ساناشدی، طبعم گلدی، من ده بو اشعاری
باشادقمز عصره خطاب ایوب سوله دیم:

شعر:

یئدیسم جهانه جانه پشتمز اجیل مجل،
اولمک بو جور حیاته قوی اولسون بدل منل
پولسی ییر طعام لذیذ پسلو و ملو
درویش کشک و پیر و بصل مصل.
اهل دهات مثل حبار و اوکوز موکوز
اهل بلاد مفسوقلب و دغسل مقل.
اهل هنر قالوبدی کنارده ذلیل ولیل
خلق ایچره سر بلند اولوبدر کیچل مجل.
منبر که اوند خطبه اوخولاردی پاک مالک
مطر بلر ایندی اوند اوخولار غزل منزل
«میرزا منده بور»

اعلان

من معبود قارا اوغلی، «قازاخ» ده بکه
بر قاتور آچدیم. قصد با کوده چالشان
قزاخلی کلب کوسب قارداش لرمه کومک
ایتمک، و اولارک دردرینه دزمان اولیا قدر.
با کوده کی بیچاره قزاخلی لاردان هر کیم
ایونه، کلفته یول گوندرمک ایسته سه بزم
قاتوره رجوع ایسون. هیچ بر قبی اویان
ویان اولماز.

سن که جماعت دن آل چکیورسن؟ نه ایشک
وار بو ملتده؟ قوی نه طوری دولابنلار
دولان سینلار! دده بابا نجه دولابنلار کنه
ایله دولان سینلار. بزم نه بیزه لازم در
مکتب؟ اشقول، میشقول، قازیت، مازیت؟
بوندان قباق قازیتمز یوخیدی مکتبمز
یوخیدی اشقولمز یوخیدی دولانه ریقی
غرض که قوجه لوب سان، عقیلک آزالوبدر.
ملت ییله کلدی سگا نه، ملت دالا قالدی
سگا نه؟ ملت در یاتارده، قالخارده، گذرده
اوتورارده، یرده، ایچرده، اوزانارده، بر
وقت اولار یوزولار دالده قالار، بر وقت
اولار یوکورر قباغه گبچر، تول لانا گبری
دوشره، هوپانار ایرلی دوشره، ماته دیمک
اولاری نه ییله ایلیورسن؟ بر وقت اولار
جمعه کونلری بازاریک باشیندا بیشک کی
اویناشوب قاطر کی شیللاق آقار، هر دم
بر لیک لری ده کوجه دن گبچن روس
آرودالارینه دمک، اولارا دیمک اولاری
نه ییله ایلیورسیگیز؟ ایله دوتاق که منم
بیشک لرم اونا شادیم ییله سنک یوزیگی
جیردی، سن منم بیشک لریمه دیه یلرسمی
که منم یوزیگی نه جیردیگ، ایله دوتاق که
دیدیگ، بیشک یعنی الهک حیوانی قانارمی؟
هله بو ییله. سردار باغینده ایرانلار
گیشیش اوسته بر برینی یره بیخیرلار
سیوروشورلر، اولاره دیمک اولاری نه
ییله ایلیورسیگیز؟ آتچاق روس آرودالاری
دهین سوزی دیمک اولار. اونیده من یازم برام.
نات ملا عبدالحسین اوشاق لاری چیمدی کلبور
اوکا دیمک اولاری نه چمدیکلبورسن؟
گور میرزا صادق اثنی توپور کلبوب
اوشاقلاریک بوئونه مالیده یعنی شکرک سالبر،
دیمک اولاری نه ییله ایلیورسن، والله
دیمک اولماز بر ایله جوبوق وورارکه
سیجان دلکینی ساتین آراسان. بوده ییله
خانه دیمک اولاری آخان! نه شطانراق
ایلیورسن البته دیهجک من خانام من
جماعت دن آرتیقام.
هله بوده ییله.

مشهدی کوسی به دیمک اولاری آکشی،
سی یقیم لره ناظر ایتدیلمر، نه بتملاریک مالکینی

آرو اتلار یمز

من بو یولدان کیتیرم
چادره می یلله نمرم
چال سقاله کیتیرم
قزیل بوز اوغلان کیرک
خروس گوز اوغلان کیرک

من قوجه نی نیلم
سوزلم آجیق سوبلرم
جاهله میل ایلم
من کیتیرم کافقاره
ایله سین کونیم قاره
منی ویریلک چاره

کیتیرم من حاجیه
هردم مگا آجیه
باخیک فضه باجیه

آغزینده اولماز دیشی
هیوره له بکدر ایسی
بوزنیک بیس قیریشی

بیلی ایکی قات اولور
کوزلری سولان دولور
جاهله کیتیم نولور

یاراشلق سیز قورشای
سقالی باش آتاشای
من بویده در اوشای

کریلابی لاپ یمان
قامنی متل کمان
آجیق دیوم آنا جان

بوی اولور یش قاریش
قیرمزی سقال قاریش
تیرم تیرم قاتسقاریش

مشهدی بوندن بتر
کونده برینه بتر
که آلور که ساتار

بر جوان اوغلان کیرک
باخیشی طرلان کیرک
بگزری حیران کیرک
کوموش نخچیر ییلینده
طرلان قوشی قویزنده
بیلدیرچیشی الینده

چیککنه آتفک سمالا
عالم اوکا مات قالا
آلتسده بوز آت اولا

طبانسچلی یاراقلی
هیشه کیف دماقلی
آل قیرمزی با کافلی

وورا دولار اولدوره
قوجاقسلی بیلدیره
سوزی منی کولدیره

منی یله اوغلانا
تیزلیک له ویر آنا
قیزلار حددن یانا

کوچه لری کیت دولان
تاب مگا یله اوغلان
باخیشی مین جان آلان

قزیل بوز اوغلان کیرک
خروس کوز اوغلان گرک
قدی دوز اوغلان کیرک
کا کللی قوز اوغلان گرک
شیرین سوز اوغلان گرک
کوزل بوز اوغلان گرک
الری یان جیبینده
قنیازی اوغلان کیرک

«دابانی چانداخ خالا»

پوچتاقو طری سسی

مشقطعده بی خوفه: اوزکه خبرلر یاز یگز،
بو ایشلره هله ال وورماق مصلحت دکل.

نخجوانده «صاحب» امضای ایله یازانه:
نخجوان کمی برده ایکی تریاک خانه چون
دگل. مثلا، لنگرانده برجه دانه سیرزا
وهاب محله سنده آلتی تریاک خانه وار. چاپ
اولونباجاق.
باکوده «بر بیدم» جابلرینه: «نه ایدیم،
نه قیلم، نه چاره».

شورا

بومجموعه آتاشاغده کی تربیده بولونور:

(۱) مشهور آدملر یوک حادتلر - بو بایده
اسکی و بگیلردن برر یوک آدمک ترجمه
حالی درج اولتور، بادشاهلردن بحث ایدلدیگی
وقت مملکتلرک قسه چه جغرافیا و تاریخی سوبله نولور.

(۲) مقالر - بو بایده ادبی، تاریخی،
اجتماعی مقالر بولونور.

(۳) تریه و تعلیم - بو بایده حفظ صحت،
تدبیر منزل، تعلیم، مکتب و مدرسه، شاکرد
و معلملره دائر بندار یازیلور.

(۴) کشفیات و اختراعات.

(۵) مقنوعه - مملکت ایچنده و طشنده
اولان هر توری خبر و معلومات یازیلور.

(۶) تفسیر و انتقاد - یگی چیتمش
اثرلر (کتاب، رساله و غزته هم ژورناللر)
حقنقه معلومات ویریلور.

(۷) اجمال سیاسی. روسیه ننگ ایچنده
و طشنده اولان ایکی هفته لک سیاسی حاللر
قسه ق ایله بیان ایدلنور.

(۸) مراسله و مناخره - سوال جوابلر
و هر توری مکولر یازیلور.

(۹) حکایت اشعار - لطائف و مقاللر

ناشرلری: محمد شاکر و محمد ذاکر
رامیغفلر. محرری: رضاع الدین بن فخر الدین.

آبونه بدلی: یللق دورت منات -
۶ آبلق ۲ منات ۲۰ کاپک.

«وقت» ایله برلکده آلانلره یللق بدلی
۳ منات، ۶ آبلق ۱ منات ۸۰ کاپک.

اجنبی مملکتلر ایچون بریلانی ۱۵ فرانق.
آدرس «Шура» редакция Оренбургъ.

دُشمنك گوزى كور ادلسون ...

« اتحاد مُسَلِمِين »

ارده بيلده «كوشكى بالابان» ادوپنى